

Bratia a sestry, možno obdivujeme ľudí, ktorí sa dokázali úplne odovzdať do Božej vôle, nech by sa v ich živote dialo hocičo. Aj v Sv. písme nachádzame mnoho takýchto príkladov, napríklad Abrahám, alebo aj proroci Eliáš a Elizeus, ktorých spomínal Ježiš v dnešnom evanjeliu.

O takejto odovzdanosti do Božích rúk nám hovorí aj prvé Božie prikázanie. Skladá sa z dvoch častí. Prvá znie: „*Ja som Pán, tvoj Boh.*“ Teda prvá výzva a spravodlivá požiadavka Boha je, aby ho človek prijal a klaňal sa mu. On je všemohúci a hlavne milujúci Otec, naklonený robiť dobre. Má nás neskutočne rád. Kto by teda do takéhoto dobrého Boha nevkladal svoju **nádej**? Kto by ho mohol **nemilovať**, keď pozerá na jeho lásku, dobrotu a nehu, ktorou nás zahŕňa? Preto Boh v Písme začína svoje prikázanie formulou „*Ja som Pán.*“ Teda vidíme, že prvé prikázanie v sebe obsahuje tri zložky: vieru, nádej a lásku.

- *Viera* je prvý a základný predpoklad nášho vzťahu k Bohu. Môžem s ním vstúpiť do vzťahu a nadviazať dialóg, len ak v neho verím. Ak viem o jeho existencii a dôverujem mu. Preto si musíme svoju vieru chrániť a odmietat' všetko, čo je proti nej. Proti viere sa človek previňuje:

1. Ak dobrovoľne pochybuje o viere – čiže ak odmieta alebo zabúda na to, čo Boh zjavil a čo Cirkev učí.
2. Ak sa nestará o svoje ďalšie formovanie vo viere. Ak nečíta Sväté písmo, nevzdeláva sa v náboženstve, neprijíma sviatosti, pretože takýto človek môže duchovne zakrpatieť, ba až zavrhnúť svoju vieru.

- *Nádej*. Človek je slabý, a preto nemôže plne odpovedať na Božiu lásku svojimi vlastnými silami. Musí dúfať, že mu Boh dá potrebné milosti. Nádej je dôverné očakávanie Božieho požehnania a blaženého pozerania na Boha. Prvé prikázanie sa týka aj hriechov proti nádeji, ktorými sú zúfalstvo a opovážlivosť. Zo zúfalstva človek prestáva dúfať, že ho Boh spasí, že mu pomôže, aby dosiahol spásu alebo odpustenie hriechov. Opakom zúfalstva je opovážlivosť, kedy sa človek spolieha buď iba na svoje sily a Boha nepotrebuje, alebo sa príliš spolieha na Božiu všemohúcnosť a milosrdenstvo, že si môže robiť čo chce, veď ho Boh má aj tak rád a nejako ho spasí.

- Treťou zložkou je *láska*. Človek je pozvaný odpovedať na Božiu lásku svojou úprimnou láskou. Prvé prikázanie nám prikazuje milovať Boha nadovšetko a kvôli nemu všetkých ľudí okolo nás. Proti láske k Bohu sa človek previňuje

1. Lahostajnosťou, kedy nedbá o Božiu lásku alebo ju odmieta vziať ju do úvahy; neuznáva jej iniciatívu a popiera jej silu.
2. Nevďačnosťou a vlažnosťou, kedy človek zabúda alebo odmieta uznať Božiu lásku a odplácať lásku láskou.
3. Omrzlosťou alebo duchovnou lenivosťou, ktorá vedie až k odmietaniu radosti, ktorá pochádza od Boha a k pocitom odporu voči Božiemu dobru.
4. Nenávisťou voči Bohu. Človek sa protiví sa láske k Bohu, ktorého dobrotu popiera a odvažuje sa ho preklínať za to, že zakazuje hriechy a ukladá tresty.

Druhá časť prvého Božieho prikázania znie: „*Nebudeš mať okrem mňa iných bohov, ktorým by si sa klaňal.*“ Teda naša úcta a nábožnosť má patriť jedine Bohu. Ako vie človeka bolieť, keď mu priateľ, ktorému dôveroval, podrazí nohy. Ako človek ťažko odpúšťa neveru manžela alebo manželky. Stále má pred očami, že ten blízky, milovaný človek ho oklamal, nemal ho rád. Podobne sa asi cíti Boh, keď človek opustí jeho lásku, ktorá ho priviedla až na kríž a začne dôverovať iným veciam, ktorých sa môže dotknúť, ktoré mu prinášajú chvíľkové uspokojenie, či pocit šťastia.

K prejaveniu lásky a chvály Boha nám slúži:

1. **Láska**. Určite poznáte Ježišove slová: „*Bol som hladný, bol som smädný, bol som pocestný, bol som nahý, bol som chorý, bol som vo väzení... Čokoľvek ste urobili alebo neurobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste tak urobili.*“ Teda Boh sa identifikuje s každým človekom, najmä s núdznym a trpiacim, ktorého máme milovať, ako seba samého.

2. Bohu môžeme prejavovať našu lásku aj **úctou**. Uctiť si Boha, klaňať sa mu, znamená uznať ho ako svojho Pána, ako Stvoriteľa a Spasiteľa, Pána všetkého, čo existuje, ako nekonečnú a milosrdnú Lásku. Klaňať sa Bohu znamená v úcte a jednoduchosti úplne sa podriaďiť a uznať „ničotnosť tvora“, ktorý existuje len vďaka Bohu. Klaňať sa Bohu znamená chváliť ho, velebiť a pokoriť sa tým, že s vďačnosťou vyznávame, aké

veľké veci urobil a že jeho meno je sväté. Klaňať sa jedinému Bohu oslobodzuje človeka od sebalásky, od otroctva hriechu a modloslužby sveta.

3. Tretím prejavom našej lásky a úcty k Bohu je **modlitba**, ktorá je rozhovorom s ním. Na Boha sa môžeme obracať priamo alebo nepriamo – cez svätých. Modliť sa treba často. Celý náš deň a všeobecne celý náš život má byť jednou, nikdy nekončiacou modlitbou. Záleží na našom úmysle v rannej modlitbe, aby Pán prijal celý deň ako modlitbu so všetkými našimi úspechmi a nezdarmi a počas dňa si spomenúť v strelných modlitbách na Boha. Potom aj naše konanie bude poznačené Božou prítomnosťou. Nikde nie je určené ako často sa máme modliť, ani nie je predpísaný nejaký zoznam modlitieb, ktoré sa presne treba odmodliť. Avšak modlitba na začiatku, počas a na konci dňa, či modlitba v pokušení, by mala byť pre kresťana samozrejmosťou.

4. Štvrtým prejavom našej úcty k Bohu je **obeta**. Predovšetkým sprítomnenie obety Ježiša Krista vo sv. omši, ale aj obetovanie nášho osobného kríža. No nemusíme obetovať len to, čo je zlé. Môžeme Bohu obetovať aj dobro. Napríklad rozhodnutie kňaza žiť v celibáte, rehoľnej sestry žiť v čistote, chudobe a poslušnosti. Rozhodnutie snúbencov žiť čisto pred vstupom do manželstva a podobne.

Proti nábožnosti teda hrešíme vtedy, ak Bohu upierame to, čo od nás žiada, alebo keď Bohu dávame niečo, čo od nás nevyžaduje, čo sme si vymysleli sami. To sa volá výstredná nábožnosť.

- Výstredná nábožnosť môže mať formu *fanatizmu*, čo je vášnivá a zaslepená horlivosť pre náboženstvo. Zvyčajne je spojená s nenávisťou voči nevercom alebo inovercom.

- Iná forma výstrednej nábožnosti sa volá *bigotnosť*. Bigotnému veriacemu ide o zachovanie vonkajších obradov bez vnútorného prežívania. Uniká mu podstata, zanedbáva stavovské povinnosti (nevenuje sa manželskému partnerovi, deťom), zanedbáva svetské povinnosti (školu, prácu), lebo sa nazdáva, že sa musí modliť a byť na čo najviac duchovných akciách.

- *Povera* je pochybený kult pravého Boha, kedy sa veciam pripisuje takmer magická dôležitosť. Môže to byť dôraz na nepodstatné veci a neochota meniť zaužívané spôsoby (napríklad počet sviečok na oltári, umiestnenie liturgických predmetov, zmena výzdoby v kostole, presný čas modlitby, vlastné zoznamy modlitieb, ktoré ak sa nepomodlím, tak mám hriech). Poverou tiež môže byť uchýľovanie sa k falošným zázrakom, zjaveniam, relikviám a podobne. Uvedené spôsoby správania nemajú žiaden racionálny základ. Je tu akási dlhá tradícia, a tak mnohí hovoria: Veď to robia všetci, odjakživa to tak bolo,... Tí však, ktorí si cenia daru ľudského rozumu si dávajú pozor, aby tak nerobili. Potom tu patrí celý rad prázdnych úkonov a povier, napríklad rituály, ktoré majú prinášať šťastie, talizmany, čierna mačka cez cestu, rozbité zrkadlo, piatok trinásteho, nechodenie von s dieťaťom pred krstom, dávanie červenej stužky proti urieknutiu a mnoho podobných nezmyslov.

- *Horoskopy* a *astrológia* sú hlavným prostriedkom pôsobenia mnohých mágov a okultistov. Skoro v každom časopise či novinách sa objavuje horoskop. Zakladajú sa na presvedčení, že existuje vzťah medzi postavením nebeských telies (slnko, mesiac, planéty, hviezdy) na oblohe a ľudskými osudmi. Povedané jednoducho: je to presvedčenie, že náš osud je ukrytý vo hviezdach a nie v Bohu.

- *Veštenie*. Boh môže zjaviť budúcnosť svojim prorokom alebo iným svätým. Ale správny postoj kresťana, čo sa týka budúcnosti, spočíva v tom, že sa s dôverou odovzdáva do rúk Prozreteľnosti a zrieka sa každej nezdravej zvedavosti v tomto ohľade. Rozhodne treba odmietnuť všetky formy veštenia: uchýľovanie sa k satanovi alebo k zlým duchom, vyvolávanie duší mŕtvych alebo iné praktiky, o ktorých sa mylne predpokladá, že „odhaľujú“ budúcnosť.

- *Mágia*. Všetky praktiky čiernej i bielej mágie alebo čarodejníctva, ktorými si človek chce podmaniť skryté mocnosti a energie, aby ich postavil do svojich služieb a dosiahol nadprirodzenú moc nad blížnym – hoci aj preto, aby mu získal zdravie – vážne odporujú čnosti nábožnosti.

Bratia a sestry, hoci sú tieto veci pochmúrne a tienisté, je dobré o nich hovoriť, aby sme sa im vedeli vyvarovať. Príliš veľa ľudí si totiž spôsobilo veľké problémy a dlhodobé trápenia tým, že sa k nim utiekali aj preto, že boli o týchto veciach nevedomí. A tak naozaj zavrhnime tieto hriechy a viac sa primkli do Božích rúk.

Amen.